

prima instanță: V. Burduh
(Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana)
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.3ra-547/18

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Hmarnîi împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la accesul la informație și obligarea eliberării informației solicitate,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Alexandru Hmarnîi și a fost casată hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 07 septembrie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 29 martie 2017, Alexandru Hmarnîi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la accesul la informație și obligarea eliberării informației solicitate.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 06 februarie 2017, a expediat în adresa Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne al R. Moldova, cerere cu privire la eliberarea copiilor autentificate a materialelor care au stat la baza emiterii celor trei răspunsuri a Ministerului Afacerilor Interne al R. Moldova.

A mai indicat că nu este de acord cu răspunsul la cererea nr.H-86 din 24 februarie 2017, considerându-l ilegal și nefondat or, pârâtul intenționat a refuzat să elibereze informația ce se conține în materialele care au stat la baza examinării celor trei cereri, cât și eliberarea nemijlocită a copiilor autentificate de pe cererile adresate.

A considerat că a fost limitat în accesul la informație, încalcându-i-se dreptul la un proces echitabil în examinarea cererii.

În drept acțiunea și-a întemeiat-o în baza art. 16, 17, 19, 25 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XVI din 10.02.2000.

A solicitat reclamantul anularea ca fiind ilegală și neîntemeiată decizia de refuz în prezentarea informației expusă în răspunsul nr.4/4-86/17 din 24.02.2017, anume a refuzului în eliberarea copiilor autentificate a materialelor care au stat la baza emiterii răspunsurilor nr.4/H-1040/16 din 31.01.2017, ne.4/H-759/16 din 29.09.2016, nr.4/H-1021/16 din 31.01.2017.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 septembrie 2017 acțiunea înaintată de Alexandru Hmarnîi a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 octombrie 2017 Alexandru Hmarnîi a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017 a fost admis apelul declarat de către Alexandru Hmarnîi, a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 septembrie 2017 și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii cu anularea deciziei de refuz în prezentarea informației expusă în răspunsul nr. 4/4-86/17 din 24 februarie 2017, și anume, refuzul în eliberarea copiilor autentificate a materialelor care au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016, nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017, a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne de a elibera lui Alexandru Hmarnîi copiile autentificate a materialelor ce au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016, nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017.

La 14 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 7 și 8 din Legea privind accesul la informație și nu a ținut cont că alte acte solicitate de intimat sunt destinate pentru uz de serviciu și nu pot fi prezentate solicitantului, fapt despre care intimatul a fost informat.

Consideră că prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au stat la baza emiterii răspunsului Serviciului protecție internă și anticorupție a MAI emițând o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen.

Or, din materialele pricinii nu rezultă data recepționării de către recurentul Alexandru Hmarnîi a deciziei instanței de apel redactate.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2018 completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Rezultând din prevederile legale enunțate supra, precum și din dispozițiile art. 2 și art.3 ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actul administrativ cu caracter normativ sau individual; contractul administrativ; nesoluționarea în termenul legal al unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conform art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că la 06 februarie 2017 Alexandru Hmarnii a solicitat prin cerere Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul protecție internă și anticorupție eliberarea copiilor autentificate a materialelor ce au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/h-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759-16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017.

Conform art. 10 al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin

reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decât în condițiile legii. Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Prin răspunsul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul protecție internă și anticorupție nr. 4/H-86/17 din 24 februarie 2017 a comunicat lui Alexandru Hmarnîi că informația solicitată este destinată pentru uz de serviciu, din care considerente în conformitate cu art. 7 și 15 alin. (4) al Legii nr. 982-XVI din 11 mai 2000 privind accesul la informație, accesul la acest gen de informație este limitat (f.d. 5).

Conform art. 34 alin. (1), (2) al Constituției Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Conform art. 11 alin.(1) lit.(1), (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; să garanteze liberul acces la informație.

În acest sens, la 29 martie 2017, Alexandru Hmarnîi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la anularea deciziei de refuz în prezentarea informației expusă în răspunsul nr. 4/H-86/17 din 24 februarie 2017, anume a refuzului în eliberarea copiilor autentificare a materialelor care au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017. De drept reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe art. 7 alin. (4) și 15 din Legea privind accesul la informație și art. 7,11, 16, 17, 19, 25 din Legea contenciosului administrativ (f.d.3).

Astfel, instanța de fond, fiind investită cu judecarea pricinii, a ajuns la concluzia privind netemeinicia acțiunii respingând-o ca fiind neîntemeiată.

Însă, instanța de apel interpretând eronat normele de drept în raport cu circumstanțele pricinii, a ajuns la concluzia privind admiterea acțiunii cu anularea deciziei de refuz în prezentarea informației expusă în răspunsul nr. 4/H-86/17 din 24 februarie 2017, și anume, a refuzului în eliberarea copiilor autentificare a materialelor care au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017 și obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a elibera lui Alexandru Hmarnîi copiile autentificate a materialelor ce au stat la baza emiterii răspunsurilor nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017.

Colegiul relevă că instanța de apel constatând temeinicia acțiunii, a invocat că în acest sens ipoteza precum că informația solicitată nu se încadrează în noțiunea de informație cu acces limitat și a constatat indubitabil faptul de încălcare

a dreptului de acces la informație a lui Alexandru Hmarnîi de către Ministerul Afacerilor Interne.

În contextul dat, Colegiul reține că la actele cauzei lipsesc cererile adresate Ministerului Afacerilor Interne de către Alexandru Hmarnîi, cât și răspunsurile recurentului nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017, or în sine pretinsa obligare a pârâtului să elibereze copia materialelor autentificate care au stat la baza emiterii răspunsurilor enumerate-sus este incertă.

Or, la actele cauzei se regăsește doar răspunsul Ministerului Afacerilor Interne din 26 februarie 2017 la cererea lui Alexandru Hmarnîi din 06 septembrie 2017 prin care i s-a comunicat ultimului că informația solicitată este destinată pentru uz de serviciu, din care considerente în conformitate cu art. 7 și 15 alin. (4) al Legii privind accesul la informație, accesul la acest gen de informație este limitat. În acest sens, Serviciul protecție internă și anticorupție al MAI, nu poate să-i furnizeze copiile solicitate, iar în cazul necesității prezentării acestora cu scopul utilizării în cadrul proceselor judiciare pot fi eliberate la solicitarea instanțelor de judecată competente de soluționare a litigiilor.

Conform art. 8 din Legea privind accesul la informație, informația cu caracter personal face parte din categoria informației oficiale cu accesibilitate limitată și constă din date referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă, a căror dezvăluire ar constitui o violare a vieții private, intime și familiale.

Accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Astfel, la cazul din speță, Colegiul notează că Ministerul Afacerilor Interne în calitate de furnizor de informație, are obligația să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei și securității naționale.

Totodată, conform art. 7 alin. (1), (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, exercitarea dreptului de acces la informație poate fi supusă doar restricțiilor reglementate prin lege organică și care corespund necesităților: a) respectării drepturilor și reputației altei persoane; b) protecției securității naționale, ordinii publice, ocrotirii sănătății sau protecției moralei societății. În conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngădit, cu excepția: a) informațiilor atribuite la secret de stat, reglementate prin lege organică, a căror divulgare neautorizată sau pierdere poate aduce atingere intereselor și/sau securității Republicii Moldova; b) informațiilor confidențiale din domeniul afacerilor, prezentate instituțiilor publice cu titlu de confidențialitate, reglementate de legislația privind secretul comercial, și care țin de producție, tehnologie, administrare, finanțe, de altă activitate a vieții economice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate atinge interesele întreprinzătorilor; c) informațiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de [legislația privind protecția datelor cu caracter personal](#); d) informațiilor ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în

desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislație; e) informațiilor ce reflectă rezultatele finale sau intermediare ale unor investigații științifice și tehnice și a căror divulgare privează autorii investigațiilor de prioritatea de publicare sau influențează negativ exercitarea altor drepturi protejate prin lege.

În temeiul celor expuse supra, Colegiul conchide că la caz nu poate verifica legalitatea hotărârilor judecătorești în ceea ce privește ingerința în dreptul reclamantului de acces la informație și dacă într-adevăr materialele solicitate de intimat constituie informație cu destinație pentru uz de serviciu, adică cu accesibilitate limitată.

Menționează Colegiul și practica judiciară uniformă, care îndeamnă instanțele de judecată la aplicarea corectă și unitară a dispozițiilor Legii privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a prevederilor altor acte normative tangențiale cu tematica abordată. Sorgintea constituțională și convențională a dezideratului liberului acces la informație, ce rezultă din stipulațiile și spiritul art.32 și 34 din Constituție, precum și ale art.10 din Convenție, implică aplicabilitatea prioritară a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sunt insuficient de clare sau contravin acestora (art.3 din Lege).

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de apel prematur a concluzionat asupra prezenței temeiurilor legale privind furnizarea informației de către pârât precum că informația dată nu ar fi supusă protecției, în condițiile când acest fapt nu a fost confirmat prin cercetare și apreciere, atât a cererii depusă de Alexandru Hmarnii către Ministerul Afacerilor Interne, cât și a răspunsurilor emise de ultimul nr. 4/H-1040/16 din 31 ianuarie 2017, nr. 4/H-759/16 din 29 septembrie 2016 și nr. 4/H-1021/16 din 31 ianuarie 2017.

Astfel, se constată că în lipsa aprecierii probelor sus-enunțate de către instanțele ierarhic Colegiul este în imposibilitate de a stabili din punct de vedere juridic dacă informația solicitată de intimat constituie informație oficială cu accesibilitate limitată. Mai mult, art. 7 alin. (4) din Legea privind accesul la informație prevede că, nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este reglementată prin lege organică și necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeinicii acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

Totodată, instanța de apel la rejudecarea cauzei urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Hmarnî împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la accesul la informație și obligarea eliberării informației solicitate, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru